

neckou armádou (NOA) a ozbrojenými silami v Bývalé jugoslávské republice Makedonii. Po diplomatických jednáních obdržely jednotky NATO úkol odzbrojit NOA v rámci operace **Essential Harvest**. Operace se uskutečnila v období srpna až října 2001 a ČR do ní přispěla 43. výsadkovou rotou v síle 120 vojáků, která zabezpečovala ostrahu a obranu velitelství brigády, doprovody konvojů a patrolování v prostoru odpovědnosti brigády.¹³⁶

Působení armády v operaci NATO v Afghánistánu (International Security Assistance Force – ISAF) vedlo k nasazování širokého spektra vojenských kapacit ČR. Mezinárodní bezpečnostní podpůrné síly byly vytvořeny po uzavření smlouvy mezi OSN a afghánskou prozatímní vládou dne 5. prosince 2001 o prozatímním uspořádání v zemi. Zodpovědnost za ISAF převzalo NATO až 11. srpna 2003. Hlavním úkolem mezinárodních sil bylo vytvořit bezpečné prostředí pro další rozvoj a rekonstrukci v zemi, podpořit činnost nově vznikající vlády a napomoci při výcviku Afghánské národní armády (ANA).

Na začátku operace přispěla ČR do aliančního úsilí téměř již tradičně schopnostmi zdravotnické služby, které byly využívány jak příslušníky aliančních sil, tak místním obyvatelstvem. Následně došlo k zapojení pyrotechnického odřadu a metrologické skupiny na letišti v Kábulu. Od prosince 2006 do března 2007 převzala ČR roli vedoucí země při řízení a zabezpečení činnosti zmíněného letiště. V letech 2007–2008 pokračovalo působení našich jednotek na mezinárodním letišti v Kábulu, které byly složeny z polní nemocnice, lehké chemické průzkumné jednotky a specialistů různých odborností vzdušných sil zajišťujících výcvik pilotů vrtulníků a dalšího odborného personálu. Celkově se počet vojáků pohyboval kolem 100 osob. Opětovným vysláním polní nemocnice převzala ČR zároveň i roli vedoucí země pro zabezpečení této nemocnice. Současně vykonávala ČR také roli vedoucí země v oblasti OPZHN.

Česká republika také přispěla k obnově země v rámci ochrany německého provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v provincii Badakšán v březnu 2005, kde naši vojáci (do 100 osob) působili až do prosince 2007. Kromě ochrany tohoto PRT měli odpovědnost za bezpečnost přilehlého letiště, doprovody vozidel, styčnou činnost s místním obyvatelstvem. Obdobně jsme zabezpečovali od června do prosince 2008 ochranu základny nizozemského úkolového uskupení v provincii Uruzgán v počtu do 80 osob.

Na jihu Afghánistánu v provincii Helmand působila od května 2007 skupina pro speciální operace Vojenské policie (SOG VP) v počtu do 35 osob, která v rámci mise ISAF plnila úkoly ve spolupráci s Velkou Británií.

Vedle vojenských schopností přispěla ČR k obnově Afghánistánu civilními specialisty, kteří působili v rámci vlastního PRT od března 2008 v provincii Logár. Ve své činnosti se zaměřili se na rozvoj zemědělství, školství, zdravotní péče, infrastruktury (zavlažovací systémy, elektrifikace) a podporu místních orgánů. PRT tvořilo 9 civilistů a 200 vojáků.

Kromě mezinárodních operací pod hlavičkou NATO se ČR zapojila i do koaliční **operace Trvalá svoboda** (Enduring Freedom) v Afghánistánu, která byla vedena USA s cílem

¹³⁶ 10 let členství ČR v NATO. Prezentační a informační centrum, Ministerstvo obrany ČR, 2009, s. 74. ISBN 978-80-7278-491-2

eliminovat činnost povstaleckých jednotek Talibanu. V roce 2004 a následně v roce 2006 a 2008 byli do operace Enduring Freedom v Afghánistánu nasazeni příslušníci 601. skupiny speciálních sil, kteří prováděli speciální průzkum, úderné akce a další speciální operace na jihu země.¹³⁷ Od ukončení bojů během 2. světové války se jednalo o první reálné bojové nasazení armády.

V letech 2002–2003 vyslala ČR na podporu spojenců ve válce proti terorismu kontingent složený z jednotky chemické ochrany a speciálního zdravotnického odřadu. Kontingent byl dislokován v Kuvajtu a byl připraven k eliminaci účinků především chemických zbraní v případě jejich použití ze strany Iráku. Před útokem na Irák (20. března 2003), jehož se AČR nezúčastnila, byl kontingent v Kuvajtu posílen na 400 osob. Dne 1. března 2003 došlo k jeho spojení se slovenským kontingentem v počtu 69 osob. Vznikl tak 1. česko-slovenský prapor radiační, chemické a biologické ochrany. V reakci na formální oznámení o ukončení bojových operací, ke kterému došlo dne 2. května 2003, a v souladu s rozhodnutím nadřízeného velitelství byla činnost 1. česko-slovenského praporu ukončena. Přesun zpět do ČR byl zahájen dne 7. května 2003 a ukončen dne 2. června 2003.

Po ukončení ozbrojené akce vedené USA proti Iráku v rámci operace Irácká svoboda (Iraqi Freedom) v první polovině roku 2003 se ČR zapojila rovněž do mezinárodního stabilizačního úsilí v zemi v rámci působení mnohonárodních sil v Iráku (MNF-I, Multinational Forces in Iraq). Armáda zabezpečovala výcvik iráckých policistů, poskytovala vojenskou polní nemocnici, humanitární odřad a skupinu civilně-vojenské spolupráce dislokovaných na jihu Iráku (Basra) a svými silami působila v sestavě mnohonárodní divize Jihovýchod, kde zabezpečovala strážení britské základny v Basře. První kontingent zahájil své působení 18. května 2003. Vojenští lékaři a zdravotníci ukončili plnění operačního úkolu 20. listopadu 2003. Za dobu svého působení v Iráku ošetřili 10 146 osob (9 112 iráckých obyvatel, 1 034 příslušníků koaličních armád) a uskutečnili 242 operací. Celkem bylo v polní nemocnici hospitalizováno 308 osob.¹³⁸

Ve druhé polovině 2008 působil v Iráku kontingent o 20 osobách, který prováděl výcvik irácké armády v obsluze tanků a bojových vozidel pěchoty.

ČR podpořila rovněž emancipační úsilí EU v oblasti zajišťování obrany a bezpečnosti a vyslala v roce 2004 své síly a prostředky do první rozsáhlejší **vojenské operace v Bosně a Hercegovině pod názvem EUFOR**. V důsledku pokračující redukce vojenské přítomnosti Evropské unie v operaci ALTHEA ukončila k 30. červnu 2007 ČR svoji účast v Mnohonárodním úkolovém uskupení Sever (MNTF-N), kde působila od roku 2005 strážní četou v rámci mnohonárodní strážní roty a zastoupením na velitelství MNTF-N v Tuzle v počtu do 50 osob. Nasazené jednotky se podílely především na ochraně a ostraze základny tohoto velitelství. V operaci zůstali i po stažení kontingentu nasazení 4 důstojníci AČR na velitelství EUFOR v Sarajevu. V roce 2008 se zapojila ČR i do mise EU v Čadu a Demokratické republice Kongo (EUFOR TCHAD/RCA).

¹³⁷ 601. skupina speciálních sil v operaci Enduring Freedom 06. Dostupné na: <http://www.601skss.cz>

¹³⁸ Historie zahraničních misí ČR. Dostupné na: <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=3699>